

Verslag Nascholing 22 januari 2015

Organiseren van de publieke gezondheidszorg nu en in de toekomst

De thema middag werd ingeleid door twee sprekers, Thomas Plochg, directeur van de NPHF – Federatie voor Gezondheid, en Jaap Koot, internationaal adviseur gezondheidsbeleid.

Thomas Plochg ontvouwde de visie van de NPHF op organiseren van publieke gezondheid onder de titel van Nazorg naar Voorzorg. Daarin betoogde hij dat we in een nieuwe epidemiologische transitie zijn beland, waarin chronische gezondheidscondities – vaak in een combinatie van factoren – de zorgbehoefte bepalen. Om op die nieuwe eisen voorbereid zijn moet de mindset veranderen van hoog tot laag, van minister tot verzorgende. Volgens de NPHF moet er een nieuw denken komen waarbij de integratie van gezondheidsbevordering, preventie en curatie versterkt worden. Vernieuwingen komen voort uit professionele ontwikkelingen. Plochg ziet herwaardering van professionaliteit en mobiliseren van professionals als een kans om veranderingen te forceren. De NPHF organiseert projectgroepen om vernieuwend denken van professionals uit te werken in beleidsadvies.

Jaap Koot schetste de ontwikkelingen op gebied van de gezondheidszorg in Europa en in lage en midden-inkomenslanden. De epidemiologische verandering die in Nederland plaatsvindt, is ook internationaal een trend, al worden we door uitbraken van infectieziekten (SARS, MERS, Ebola) met de neus op de feiten gedrukt, dat we op meerdere fronten actief moeten blijven.

De discussies internationaal bewegen zich altijd op de balans toegang tot zorg, kwaliteit van zorg en betaalbaarheid van de zorg. In de laatste jaren is het onderwerp betaalbaarheid van de zorg meer aangezet in het debat, en worden vaker systemen voorgesteld waarbij betalen voor geleverde diensten en betalen voor kwaliteit voorop staat. In het internationale debat spelen professionals nauwelijks een rol, en zelfs professionele organisaties als WHO hebben niet de leiding. Het zijn meer de organisaties als OECD, Wereld Bank en IMF die zware invloed hebben op toekomstige inrichting van de gezondheidssystemen.

Na de inleidingen kwam het tot een zeer levendige discussie over een aantal punten, met name over de waarneembare trends en over de rol van de professionals.

Volgens een aantal deelnemers is het nog de vraag of de ideeën van de Commissie Kaljouw (nieuwe focus op opleiding van generalisten) of van Machteld Huber (nieuwe definitie van gezondheid), die binnen een beperkte groep experts in Nederland veel steun krijgen, ook de steun krijgen van andere belangengroepen in Nederland of daarbuiten. In Europa spelen deze ideeën absoluut niet.

De rol van professionals in veranderingen is volgens enkele deelnemers niet zo groot, zeker niet als het gaat om systeemveranderingen. Sterke professionele organisaties zoals de KNMG worden meer gezien als belangenorganisaties dan als inhoudelijk deskundig. Om veranderingen tot stand te brengen gaat het telkens om zoeken naar coalities en samenwerkingen, en vinden van de juiste aangrijpingspunten. De huidige decentralisatie in de zorg biedt weer kansen om op lokaal niveau partners te vinden en die ervaringen samen te brengen in organisaties als de NPHF of NVAG en KAMG. Die moeten dan zich ook profileren als organisaties, die verder gaan dan eigen belangen verdedigen.